

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4318/2018
27.03.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Драган Гребо, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Бојан Тадић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 689/18 од 18.04.2018. године, у седници већа од 27.03.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 689/18 од 18.04.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мионици П 322/17 од 14.12.2017. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени на име накнаде нематеријалне штете исплати 150.000,00 динара на име претрпљених физичких болова, 300.000,00 динара на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности, 100.000,00 динара на име душевних болова због наружености, 100.000,00 динара на име претрпљеног страха као и на име материјалне штете 50.000,00 динара на име трошкова лечења и 500.000,00 динара на име трајног губитка радне способности, све са законском затезном каматом. Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 154.725,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 689/18 од 18.04.2018. године у ставу 1. изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог (треба тужиоца) и потврђена пресуда Основног суда у Мионици П 322/17 од 14.12.2017. године у делу става првог изреке којим је одбијен тужбени захтев тужиоца да му тужени због губитка радне способности исплати 500.000,00 динара са каматом. У ставу 2. изреке, преиначена је првостепена пресуда, тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете исплати на име претрпљених физичких болова 150.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због умањене животне активности 300.000,00 динара, на име душевних болова због наружености 100.000,00 динара и на име претрпљеног страха 100.000,00 динара, све са законском затезном каматом од

22.01.2009. године као и да му на име накнаде материјалне штете на име трошкова лечења исплати 4.778,28 динара са каматом, а преко досуђеног износа до тражених 50.000,00 динара са каматом у том делу захтев је одбијен. У ставу 3. изреке преиначено је решење о трошковима поступка, тако што је тужени обавезан да тужиоцу на име трошкова исплати 262.600,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, а што у конкретном случају по члану 407. ЗПП не може бити основ за изјављивање овог правног средства.

Испитујући побјану пресуду на основу члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени су дуги низ година били у пријатељским односима. У тешком алкохолисаном стању 22.01.2009. године тужени је без икаквог повода ножем напао тужиоца којом приликом му је нанео више убода у пределу груди и стомака, због којих повреда је тужилац оперисан и дуже се налазио на болничком лечењу. Према обављеном вештачењу у поступку утврђено је да је тужилац том приликом задобио више тешких телесних повреда, а које су описане у нижестепеним одлукама. Због наведених повреда против туженог је пред Вишим судом у Ваљево вођен кривични поступак у предмету К 39/10 због кривичног дела убиства у покушају из члана 113. Кривичног законика у ком поступку је утврђено постојање истог дела, али због тога што је дело извршено од стране туженог који је био у стању потпуне неурачунљивости искључена одговорност туженог као извршиоца. Решењем истог суда К 39/10 од 06.12.2011. године одбијен је предлог Вишег јавног тужиоца у Ваљево за изрицање мере безбедности туженом обавезног психијатријског лечења на слободи из члана 82. Кривичног законика па је кривични поступак обустављен уз изрицање мере безбедности – одузимање предмета извршења дела, односно ножа на расклапање. Истим решењем, које је постало правноснажно 06.01.2012. године тужилац је као оштећени упућен на парницу ради остваривања имовинскоправног захтева, а парницу је покренуо тужбом од 28.04.2014. године тражећи накнаду нематеријалне и материјалне штете по видовима и износима како је наведено у нижестепеним одлукама. У поступку је обављено вештачење преко вештака медицинске струке па је утврђено да је тужилац трпео физичке болове, затим да код њега постоји умањење животне активности од 20%, да постоји наруженост средњег степена, да је претрпео страх све на начин и у трајању како је то описао вештак у свом налазу а нижестепени судови прихватили.

Ценећи све напред наведено, а посебно чињеницу да не постоји правноснажна осуђујућа кривична пресуда којом би било утврђено да је тужени у конкретној ситуацији починио кривично дело, а што би тужиоцу омогућавало коришћење привилегованог рока застарелости за накнаду штете из члана 377. ЗОО, првостепени

суд је нашао да, имајући у виду моменат настанка штете, односно штетног догађаја, време правноснажног окончања поступка пред кривичним судом, истакнутог имовинског захтева у том поступку, чињеница када је поднета тужба за накнаду штете, да је наступила застарелост потраживања по свим траженим видовима, па је због тога тужбени захтев одбијен. Међутим, другостепени суд је сматрао да у овом случају постоји могућност да се на застарелост потраживања примени члан 377. ЗОО – проузроковање штете кривичним делом те је нашао да није наступила застарелост с обзиром да се ради о кривичном делу убиства у покушају, па је, полазећи од утврђених чињеница везаних за интензитет и време трајања бола, страха, степен умањења животне активности и наружености, те трошкова лечења у том делу делимично усвојио захтев како је наведено док је за веће тражење по основу трошкова лечења и изгубљене радне способности захтев као неоснован одбијен.

Полазећи од чињеница да је тужени тужиоца тешко повредио и тиме му проузроковао нематеријалну штету на име претрпљених физичких болова, страха, душевних патњи, због умањене животне активности и наружености 22.01.2009. године, да је тужилац лечење окончао односно да му је здравствено стање консолидовано годину дана после друге операције киле односно 01.12.2010. године, а да је тужба за накнаду поменутих видова штете поднета 28.04.2014. године, те да није било услова за прекид нити застој тока застарелости, правилан би био став првостепеног суда да је у овом случају тужиочево потраживање према туженом за накнаду штете застарело. Једини изузетак, једини основ да до застарелости не дође у овом случају је примена члана 377. ЗОО. Одредбом тог члана је прописано да када је штета проузрокована кривичним делом а за кривично гоњење је предвиђен дужи рок застарелости захтев за накнаду штете према одговорном лицу застарева кад истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења. Члан 13. ЗПП је прописао да у парничном поступку суд је у погледу постојања кривичног дела и кривичне одговорности учиниоца везан за правноснажну пресуду кривичног суда којом се оптужени оглашава кривим. Са наведеног аспекта основано се у ревизији наводи да у овом случају не постоји правноснажна кривична пресуда којом би се тужени огласио кривим за неко кривично дело. Самим тим би био и правилан став изнет у ревизији да није прихватљиво истицање у одлуци другостепеног суда да је неспорна чињеница да је тужилац извршилац кривичног дела.

Међутим, и по мишљењу овог суда, код свега наведеног, постоје услови да се на рок застарелости потраживања накнаде штете примени правило из члана 377. став 1. ЗОО.

У конкретном случају кривични суд односно Виши суд у Ваљеву је својим решењем К 39/10 од 06.12.2011. године одбио предлог јавног тужиоца за изрицање мере безбедности обавезног психијатријског лечења на слободи из члана 82. КЗ према окривљеном ББ због противправног дела које је у закону одређено као кривично дело – кривично дело убиство у покушају из члана 113. КЗ у вези члана 30. КЗ, па је кривични поступак обустављен. Дакле, у том поступку кривични суд је несумњиво утврдио да је овде тужени учинио противправно дело које је у закону предвиђено као кривично дело убиство у покушају јер је у неурачунљивом стању покушао да лиши живота овде тужиоца на начин како је то ближе описано у поменутој кривичној пресуди. Међутим, у том поступку кривични суд је поступао по предлогу јавног тужиоца за изрицање

мере безбедности обавезног лечења алкохоличара из члана 84. Кривичног законика и нашао да нема услова за изрицање те мере. Оно што је битно то је да кривични суд у својој поменутој одлуци констатује да нема оптужни акт по коме би поступао даље у том поступку, те је због тога одлучио да обустави кривични поступак против окривљеног. Није спорно да није кривично дело оно дело које је учињено у стању неурачунљивости (члан 23. став 1. КЗ – "Службени гласник РС" 85/2005 а који је важио у време када је учињено поменуто дело). Стање урачунљивости у поступку утврђује кривични суд али је процесна претпоставка за ту радњу суда покретање одговарајућег поступка у коме би се свакако на бази медицинског вештачења али и других околности ценило не само да ли је неко лице неурачунљиво него и да ли постоје евентуална скривљена неурачунљивост из члана 24. истог закона а што би у овом случају било посебно битно. То због тога што је вештак медицинске струке у кривичном поступку навео, а јавни тужилац то прихватио, да је у овом случају окривљени био у неурачунљивом стању због алкохолисаности али и због тога што је из загрејане просторије нагло изашао на хладан ваздух напољу. Да је у овом случају постојао одговарајући оптужни акт кривични суд би се без сумње изјаснио о околностима које су напред поменуте односно да ли је окривљени сам изазвао неурачунљивост а све околности случаја (након изласка из загрејане просторије окривљени је помагао оштећеном да упале трактор па га је тек након неког времена повредио ножем) узевши у обзир и мишљење вештака упућују на то да би кривични суд утврдио скривљену неурачунљивост код окривљеног у овом случају.

По мишљењу овог суда у ситуацији када је у кривичном поступку несумњиво утврђено да је окривљени учинио противправно дело које је у закону предвиђено као кривично дело, а због непостојања оптужног акта као процесне претпоставке за вођење кривичног поступка и доношење одлуке кривичног суда због неурачунљивости окривљеног, парнични суд може да на бази чињеница које су утврђене у кривичном поступку изведе чињеничноправни закључак о постојању кривичног дела односно да на застарелост потраживања накнаде штете користи рок из члана 377. ЗОО. Управо све наведено су и разлози због којих овај суд сматра да и у конкретном случају постоје услови за примену привилегованог рока застарелости из поменуте одредбе закона, те да отуда потраживање тужиоца у конкретном случају накнаде штете према туженом није застарело.

Имајући у виду интензитет и време трајања бола и страха, степен умањења животне активности и наружености, а како је то утврђено у нижестепеним поступцима, правилно је другостепени суд одмерио висину штете која је досуђена тужиоцу у складу са чланом 200. ЗОО, па с обзиром да се осталим наводима из ревизије не доводи у сумњу правилност другостепене одлуке, одлучено је као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа
судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић